

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 22. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Benyújtotta az RMDSZ az anyanyelvhasználatot kiterjesztő törvénymódosítási javaslatát

A RMDSZ kedden benyújtotta a bukaresti parlamentben a közigazgatási törvényt módosító javaslatát, mellyel az anyanyelvhasználati jogokat kívánja bővíteni. A javasolt törvénymódosítás a jelenlegi húsz százalékról tíz százalékra csökkentené azt a küszöbértéket, amely fölött egy kisebbség tagjait anyanyelvhasználati jog illeti meg a helyi közigazgatásban. A javaslat egy alternatív küszöböt is bevezetne, hogy a nyelvhasználati jogokat az arányukban kicsi, de létszámuk alapján mégis jelentős kisebbségi közösségek is élvezhessék. Az RMDSZ ugyanakkor szankciók törvénybe iktatását is javasolja, melyekkel azokat az önkormányzatokat lehetne sújtani, amelyek nem tartják tiszteletben a nyelvhasználati jogokat. „A 215-ös, helyi közigazgatásról szóló törvény ma iktatott módosításával jelentős változásokat akarunk elérni az anyanyelvhasználat területén. Egyrészt 20 százalékról 10-re csökkentenénk az anyanyelvhasználati küszöböt, és bevezetnénk egy újnak számító kedvezményes küszöböt is azért, hogy közösségünk még több tagja méltósággal élhessen magyarként településén. Ami szintén ennyire fontos, az az, hogy szankciókat is javasolunk azért, hogy pénzbírságot kelljen fizetniük a törvény be nem tartása esetén az önkormányzatoknak, valamint a települések közigazgatásának” – hangsúlyozta Kelemen Hunor szövetségi elnök azt követően, hogy az RMDSZ kedden iktatta módosító javaslatát. A szövetség közleménye szerint Kelemen rámutatott: a törvényben egyértelművé tennék a félreérthető, illetve szándékosan és rosszindulatúan félreértelmezhető passzusokat, javaslatokat azokból a nemzetközi egyezményekből – Keretegyezmény a Nemzeti Kisebbségek Védelméről, Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája – vezetik le, és teszik a jogrend részévé, amelyeket Románia ratifikált, de a valóságban sosem érvényesített. Kelemen Hunor szerint a ratifikált szerződések be nem tartása miatt, valamint a hatóságok és bíróságok korlátozó jogértelmezése okán nem megfelelő a törvénykezés jelenleg. Ugyanakkor gond az is, hogy sokszor politikai, adott esetben pedig adminisztratív akarat sincs a törvények alkalmazására. „A román diplomácia lépten-nyomon azt állítja, hogy országunk megoldotta a kisebbségi kérdést, hogy ilyen értelemben modellértékű Románia. Mi ezzel szemben azt mondjuk, koránt sincs minden rendben. Viszont, amennyiben elsőként a román parlamenti pártok nyitottságot tanúsítanak, viszonzozzák az általunk kezdeményezett párbeszédet, akkor jó úton indulhatunk el a kisebbségi jogok kiszélesítésének szempontjából” – tette hozzá Kelemen Hunor. Jelenleg csak azokon a településeken kötelező a nyelvi jogok alkalmazása, ahol a kisebbségek számaránya meghaladja a 20%-ot. Így például nem kötelező az anyanyelv-használat Kolozsváron, Brassóban, Aradon, Nagybányán és Zilahon, ahol szintén jelentős számban élnek magyarok. „A 20 százalékos küszöb tízre való csökkentésével, illetve egy kedvezményes küszöb bevezetésével ezen akarunk változtatni a magyar közösség javára” – fogalmazott az RMDSZ elnöke. A szövetség javaslata az, hogy a 10 ezer lakos alatti településeken a kedvezményes küszöb 300 legyen, a 10–25 ezer közötti

lakosú településeken 500, a 25–50 ezer közötti lakosú településeken 1000, az 50–100 ezer közötti lakosú településeken 2000, és a 100 ezer lakos feletti települések esetében pedig 10 ezer legyen a kedvezményes küszöb, amely felett kötelezővé válna az anyanyelv-használat biztosítása.

Máramarosi egyházi intézmények felújítását támogatja a magyar kormány

A magyar kormány kilencvenöt millió forinttal támogatja a nagybányai Németh László-liceum leendő épületének felújítását és hétmillió forinttal a katolikus egyház máramarosszigeti közösségi házának felújítását – közölte Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár az MTI-vel. Az MTI-nek telefonon nyilatkozó államtitkár elmondta: Schönberger Jenő szatmári római katolikus püspökkel végiglátogatja Erdélyben azokat a helyeket, ahol a többnyire kisebbségben élő magyarság megmaradását nagymértékben tudják támogatni az egyházak az iskolarendszeren, a fogyatékkal élők fejlesztésén és hitéleti tevékenységükön keresztül. Soltész Miklós kiemelte: Nagybányán összefogott a református egyház és az önkormányzat. Így a jelenleg a város külső részén található Németh László-liceum alsó tagozata és óvodája beköltözhet a belvárosba, a református egyház ingatlanába. Ennek az ingatlanak a felújítását támogatja most a kormány. Mint az államtitkár elmondta, a katolikus egyház azt tervezi, hogy a liceum közelében létrehoz egy kollégiumot a Nagybányán tanuló, a környező településeken szórványban élő magyar diákoknak.

Szijjártó Péter: a magyar kormány célja, hogy gazdaságilag is erősödjön a felvidéki magyar közösség

Pénteken egynapos hivatalos látogatásra Pozsonyba érkezett Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter, hogy részt vegyen a Globsec biztonságpolitikai konferencián, kétoldalú megbeszélést folytasson szlovák kollégájával, Miroslav Lajčákkal, és találkozzon a Magyar Közösség Pártja vezetőivel. A találkozó fő témája a gazdaságfejlesztési csomag volt, mellyel a magyar kormány a felvidéki magyar kis- és közepes vállalkozókat támogatja majd. Szijjártó Péter és Menyhárt József a találkozó után a sajtó képviselőinek bejelentették, hogy már a nyáron lehet pályázni a támogatásra. Az MKP elnöke szerint minden olyan lehetőséget meg kell ragadni, ami a déli régió felzárkóztatását segítheti elő. „Komáromtól keletre rossz a helyzet, a magyar járások a többenél jóval elmaradottabbak, és ezt a számok is bizonyítják” – fogalmazott Menyhárt József, aki úgy véli, már nem elég csak kultúrában és oktatásban gondolkodni, akkor van egy közösségnek léte és ereje, ha erős gazdasági lábakon áll. „Gazdaságilag is meg kell

alapozni a közösséget, s ez a gazdaságélénkítő program ebben segít.” Az egyre keményebb világgazdasági versenyben Magyarországnak és Szlovákiának is alapvető gazdasági érdeke, hogy a két ország közötti (infrastrukturális) összeköttetések javuljanak – jelentette ki Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter magyar újságíróknak nyilatkozva Pozsonyban pénteken. Sziijártó Péter elmondta: a két ország közti infrastrukturális kapcsolatok sűrűbbé tétele egyebek mellett a régióba érkező külföldi beruházásokért folytatott küzdelem összefüggéseiben is rendkívül fontos. A két ország közötti infrastrukturális kapcsolatok bővítését érintő tervekről Sziijártó Péter elmondta: a Komáromot és a felvidéki Révkomáromot összekötő, 91 millió eurós beruházásnak tervezett híd építése szeptemberben elindul, egy új Ipoly hídra nemrégiben adták be a pályázatot az EU-hoz, ezenfelül négy továbbit, valamint egy újabb kompkapcsolatot is tervbe vettek, akárcsak újabb határátkelők megnyitását. Utóbbiak esetében az a célkitűzés, hogy a két ország közötti határátkelők sűrűsége megközelítse az európai átlagot. „Következő kezdeményezésünk Dunaszerdahely és Győr összekötése egy gyorsforgalmi úttal, illetve egy új hídval Vámoszabadinál” – emelte ki a külügyminiszter, aki a szlovák kollégájával tartandó találkozásán „erőteljes támogatást” kért a szlovák kormánytól a projekt támogatásához.

Szili: Brüsszelnek nemcsak a bevándorlókkal, hanem az őshonos kisebbségekkel is foglalkoznia kellene

A Minority SafePack jó lehetőség arra, hogy tükröt tartsunk Brüsszel elé, hogy ne csak a bevándorlókkal foglalkozzon, hanem az őshonos kisebbségekkel is – jelentette ki Szili Katalin miniszterelnöki megbízott Bősön, ahol részt vett a Magyar Közösség Pártja (MKP) önkormányzati és közigazgatási tanácsának ülésén. Szili Katalin miniszterelnöki megbízottként először találkozott a felvidéki magyar párt tavaly megválasztott új vezetésével. Tájékozódott arról, mennyire fér hozzá a helyi magyarság az oktatáshoz és a kultúrához, miként halad a felkészülés a Szlovákiában ősszel sorra kerülő megyei választásokra, érdeklődött a múlt héten bejelentett Minority SafePack európai polgári kezdeményezés támogatására indított aláírásgyűjtésről. A Felvidéken jelenleg az aláírásgyűjtés előkészítése és a szlovák belügyminisztériummal ezzel összefüggésben folytatott egyeztetés zajlik, maga az aláírásgyűjtés ennek lezárulta után, várhatóan még a nyáron megindulhat – mondta az MTI kérdésére Óry Péter, az MKP Országos Tanácsának elnöke a felvidéki magyar párt önkormányzati és közigazgatási tanácsának ülése után tartott sajtótájékoztatón. A belügyminisztériummal folytatott egyeztetéssel kapcsolatban rámutatott: a tárcának még azt is pontosítania kell, hogy milyen nyelven folyhat az aláírásgyűjtés. Hozzátette: az aláírásgyűjtést felvilágosító kampány előzi majd meg, s annak külön megbízottja is lesz, személyét, illetve az összegyűjteni kívánt aláírások számát pedig a későbbiekben hozzák majd nyilvánosságra. A sajtótájékoztatón Szili Katalin a kisebbségvédelmi csomag támogatására indított aláírásgyűjtésről azt mondta: lehetőséget

ad arra, hogy megváltoztassa azt a hozzáállást, amelyet az EU brüsszeli vezetése részéről az őshonos európai kisebbségeket érintően tapasztalni lehet. „Ez jó lehetőséget biztosít arra, hogy tükröt tartsunk Brüsszel elé: ne csak a bevándorlókkal foglalkozzon – akik az európai lakosság 5 százalékát teszik ki –, hanem a 10 százalékot kitevő őshonos kisebbséggel is” – fogalmazott Szili Katalin. A miniszterelnöki megbízott és az MKP politikusai között zajlott egyeztetésen szó esett a felvidéki magyar párt 2014-ben bemutatott önkormányzatisági koncepciójáról. A koncepciót – amely egyes elképzeléseiben az 50 százalék feletti magyar lakosságú régiókat, kulturális önkormányzatiság megteremtése terén pedig a szórványvidéket érinti – Óry Péter jó kiindulási pontnak nevezte. Rámutatott: lényeges feladat lesz azoknak a tévképzeteknek az eloszlátása, amelyek a hasonló elképzelésekről még mindig élnek a lakosság egyes csoportjaiban. Hasonlóképpen vélekedett Szili Katalin is, aki azt mondta: láthatóvá és egyértelművé kell tenni, hogy senki nem kíván elvenni senkitől semmit, az elképzelések csupán az adott régió felvirágoztatásáról szólnak európai kereteken belül.

Belgrádban tárgyaltak a kormány és a nemzeti tanácsok képviselői

Oktatás, tájékoztatás és a kisebbségi akcióterv megvalósítása volt a központi témája a szerb kormány illetékesei, valamint a nemzeti tanácsok képviselői közötti beszélgetésnek Belgrádban – nyilatkozta a Pannon RTV-nek Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke. A Szerbiában működő nemzeti kisebbségek képviselői Ana Brnabićyal, az államigazgatási és helyi önkormányzati miniszterrel tárgyaltak. A találkozón nyitottság volt tapasztalható és lehetőség volt a kérdések és problémák megoldására is. A jövőben közvetlenül a miniszterekkel tudják az MNT, illetve a többi nemzeti kisebbség legidősebb problémáit megtárgyalni. Hajnal Jenő elmondta: „láthatóvá vált, hogy hogyan próbálják a nemzeti tanácsok és az illetékes minisztériumok a közös hangot és a közös érdeket szem előtt tartani. A korábbi években, hónapokban ez a hangulat nem igazán érződött és én úgy gondolom, hogy ez egy nagy lehetőséget ad a Magyar Nemzeti Tanácsnak is, amely most a nemzeti tanácsok koordinációját végzi, hogy egy könnyebb és egy eredményesebb munkát tudjunk a jövőben megvalósítani.”

Pásztor István: Soha nem állítottak kész tények elé

Harmonikusnak értékelte a tartományi kormány és a tartományi képviselőház elmúlt egy éves együttműködését Pásztor István, a tartományi képviselőház és a VMSZ elnöke az újvidéki Dnevnik napilapnak adott interjújában. Mint mondta, a tartományi parlament elnökeként soha nem állították kész tények elé. Az interjúban beszélt több fontos kérdésről is. Egyebek között a zentai távfűtés kapcsán azt mondta, hogy kedden a Tisza-parti város

polgármestere munkatársaival együtt tárgyalni fog a szerb kormány képviselőivel, és együttesen kutatják fel azokat a lehetőségeket, amelyekkel megoldódnának a távfűtési gondok. Az interjúban szó esett továbbá az Újvidéki Egyetem Jogi Karán a magyar nyelvű felvételi kapcsán hozott bírósági döntésről is. Pásztor elmondta, elsőfokú bírósági ítéletről van szó és várhatóan fellebbezést nyújtanak be ellene. Hozzátette, ha az egyetem minden karán lehetőség van arra, hogy a felvételizők azon a nyelven vizsgázzanak, amelyen a középiskolai tanulmányaikat is folytatták, akkor nem látja annak okát, hogy ezt a Jogi Karon miért ne lehetne.

Mind a négy magyar kisebbségi elöljáró-helyettesi posztot a HMDK által támogatott jelölt fogja betölteni

Sor került a horvátországi önkormányzati választások első körére. Azokban a járásokban vagy városokban, ahol magyar „érdekeltség” van, második forduló már sehol sem lesz. A második fordulóban választják viszont meg Eszék-Baranya és Vukovár-Szerém megye zsupánját. Ami a magyar szempontból fontos tisztségeket illeti, elmondható, hogy folytatódik a parlamenti választásokkor tapasztalt trend, azaz a HMDK erősödik. Bizonyítja ezt az is, hogy mind a négy magyar elöljáró-helyettesi posztot a HMDK által támogatott személyek nyerték el: Sipos Sándor a Darázi, Munk Erik a Bellyei, Kelemen Dezső az Ernestinováai (Szentlászló) és Dezső István a Tordinci járásban (Kórógy). Ami a járási és a városi tanácsokban való magyar képviseletet illeti, az is megerősödött. Így például a HMDK által támogatott képviselők száma a Bellyei és a Darázi járásokban kettőről háromra emelkedett, a Hercegszőlősi járásban egyről kettőre, az Ernestinováiban maradt a két képviselő, a Baranyaszentistváni, Dárdai és Erdődi járásokban pedig maradt az eddigi egy magyar HMDK-s képviselő. A legnagyobb áttörés talán magyar szempontból Pélmonostor és Daruvár városokhoz kötődik. Pélmonostoron a HMDK által támogatott listáról két magyar képviselő is bejutott a városi tanácsba (Kovács Ferenc és Matijević Olivér), Daruváron pedig a helyi HMDK-tagszervezet elnöke, Sabo Snježana került be a képviselő-testületbe. Mindkét városban a HMDK-s képviselők kulcsfontosságú szerepet játszhatnak a többség kialakításában. A pélmonostori városi tanácsba az SDP-HNS listájáról Juhász Sándor (MESZ) is bekerült a 17 tagú városi tanácsba.

